

ถั่วลิสง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Arachis hypogaea*

พื้นที่ปลูก (ไร่)

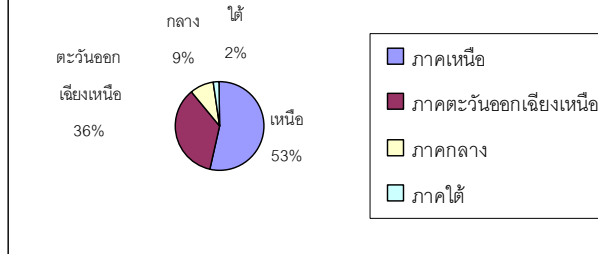
ปี	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต (กก./ไร่)
2550	244,149	63,685	253
2551	211,341	51,378	243
2552	205,205	50,121	244

แหล่งผลิต

- ภาคเหนือ (53%) : ลำปาง เชียงใหม่ พะเยา ตาก น่าน
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (36%) : อุดรธานี สกลนคร อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์
- ภาคกลาง (9%) : ลพบุรี สระบุรี
- ภาคใต้ (2%) : นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี สงขลา

สัดส่วนแหล่งผลิตถั่วลิสงที่สำคัญ

ต้นทุน (บาท/ตัน)

รายการ	2550	2551	2552
ต้นทุน (บาท/ไร่)	3,543	4,234	
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	253	243	244
ราคา (บาท/กก.)	15.42	18.83	20.88
ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ไร่)	152	341	

ฤดูกาลปลูก - เก็บเกี่ยว

- ฤดูฝน** - ปลูก พฤษภาคม – ตุลาคม
- เก็บเกี่ยว สิงหาคม – กันยายน
- ฤดูแล้ง** - ปลูก พฤศจิกายน – เมษายน
- เก็บเกี่ยว มกราคม – มิถุนายน

ราคาที่เกี่ยวข้องการขายได้

ปี	จำนวน (บาท/ตัน)
2549	13,020
2550	14,810
2551	18,830

การตลาด

ปี	การนำเข้า (ตัน)	การส่งออก (ตัน)	การใช้ในประเทศ (ตัน)
2549	47,861	920	111,589
2550	50,731	713	103,620
2551	76,917	1,528	128,472

คู่ค้าที่สำคัญ สหรัฐอเมริกา ฟิลิปปินส์ ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์
คู่แข่งที่สำคัญ จีน อินเดีย เวียดนาม

ข้อมูลทางวิชาการ

พันธุ์

1. พันธุ์ที่ใช้ในการกะเทาะเมล็ด นิยมพันธุ์ที่มีเชื้อหุ้มเมล็ดสีชมพูอ่อน เช่น : พันธุ์ไทนาน 9 ขอนแก่น 4 ขอนแก่น 5 ขอนแก่น 60-1

2. พันธุ์ที่ใช้ผลิตทั้งฝัก ถั่วลิสงต้ม นิยมพันธุ์ที่มีเชื้อหุ้มสีแดง เช่น สข.38 กาฬสินธุ์ 1

การใช้ประโยชน์

- เมล็ดแห้งใช้ประกอบอาหาร แปรรูป
ถั่วลิสงฝักสด นำไปต้มรับประทานเป็นของขบเคี้ยว

ปัญหาในการผลิต

1. ต้นทุนการผลิตสูง ทั้งด้านปัจจัยการผลิต ราคาเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี
2. ปัญหาด้านแรงงาน ซึ่งขาดแคลน หายาก และมีราคาสูง โดยเฉพาะในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว
3. ผลตอบแทนน้อยกว่าพืชแข่งขันเช่น ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง
4. ขาดแคลนแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่ได้มาตรฐาน เมล็ดพันธุ์ดีหายาก
5. ราคาผลผลิตถั่วลิสงที่นำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านมีราคาต่ำกว่าของไทย

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมให้เกษตรกรจัดตั้งศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงชุมชนเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพดีใช้ในชุมชน
2. พัฒนาเครื่องจักรกลเพื่อใช้ในการเก็บเกี่ยวทดแทนแรงงานคนที่หายากและค่าแรงแพง
3. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่เกษตรกรเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้นซึ่งจะเป็นการลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลง
4. เน้นการผลิตถั่วลิสงคุณภาพดี
5. เชื่อมโยงแหล่งผลิตถั่วลิสงคุณภาพดี ระหว่างผู้ผลิตและผู้แปรรูปเพื่อพัฒนาการผลิตและการแปรรูปถั่วลิสงให้ได้มาตรฐานสากล

แนวโน้มสถานการณ์การผลิต

ในปีเพาะปลูก 2553/54 คาดว่า **เนื้อที่เพาะปลูก** ถั่วลิสงรวมทั้งประเทศ ประมาณ 196,683 ไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว 736 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 0.37 แม้ในปีที่ผ่านมา **ระดับราคาถั่วลิสงจะสูงขึ้น** โดยเฉลี่ยเกษตรกรขายถั่วลิสงทั้งเปลือก(ฝักสด) ได้ประมาณ 15 บาท ต่อกิโลกรัม และขายถั่วลิสงทั้งเปลือก (ชนิดฝักแห้ง) ได้ประมาณ 21 บาท ต่อกิโลกรัม ซึ่งเป็นระดับราคาที่สูงกว่าที่เคย

ขายได้ก็ตาม แต่เนื่องจากได้ผลตอบแทนน้อยกว่าพืชแข่งขันชนิดอื่น ประกอบกับเมล็ดพันธุ์ดีหายาก มีราคาแพง และปัญหาการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า โดยคาดว่า **ผลผลิตรวม** ทั้งประเทศประมาณ 49,504 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วซึ่งมี 49,418 ตัน จำนวน 86 ตัน หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.17 **โดยผลผลิตต่อไร่** ทั้งประเทศประมาณ 253 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 251 กิโลกรัม จากปีที่แล้วจำนวน 2 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.80